

**17. ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ФИЗИКЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (2012)**

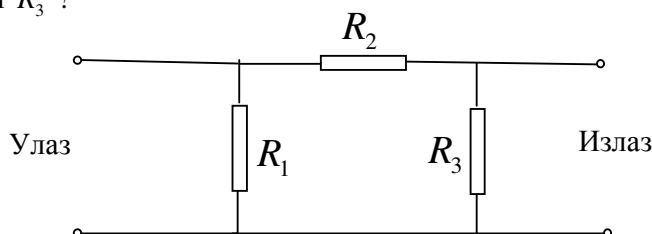
IX РАЗРЕД

1. Затегнута жица на гитари дуга је $0,65m$. Када музичар „окине“ жицу, долази до формирања стојећег таласа чија фреквенција је $440Hz$. Ако је таласна дужина стојећег таласа за $1/3$ мања од дужине жице, одредите брзину простирања таласа.

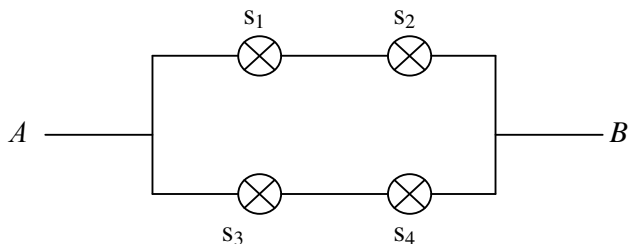
2. Електрон почиње да се креће из стања мировања под дејством хомогеног електричног поља јачине $5 \frac{V}{m}$. Колики пут ће прећи електрон током $1\mu s$? Колика ће бити брзина електрона након тог временског интервала? Маса електрона је $9,1 \cdot 10^{-31} kg$ а његово наелектрисања $e = 1,6 \cdot 10^{-19} C$.

3. Електрични отпор жице попречног пресека $S_1 = 0,11mm^2$ је $R_1 = 180\Omega$. Колики попречни пресек треба да има жица исте дужине и од истог материјала да би њен отпор био $R_2 = 36\Omega$.

4. Ако на улаз електричног кола (датог на слици) прикључимо напон $U_1 = 127V$, добија се напон на излазу $51V$, при чему кроз отпорник R_2 тече струја јачине $I_2 = 0,9A$. Ако на излазу кола прикључимо напон $U'_2 = 70V$, тада је напон на улазу $U'_1 = 16V$. Колики су отпори R_1 , R_2 и R_3 ?

5. Четири сијалице, када је свака од њих појединачно прикључена на напон од $220V$ имају снаге $P_1 = 100W$, $P_2 = 50W$, $P_3 = 50W$, и $P_4 = 25W$. Ако се те 4 сијалице споје као на слици а крајеви споја (тачке A и B) прикључе на напон $220V$ једна од њих ће емитовати више свјетлости него остале. Која је то сијалица (доказати рачунским путем)?

Задатке припремио: Милко Бабић
Рецензент: Митар Цвијановић

РЈЕШЕЊА ЗАДАТАКА ЗА IX РАЗРЕД

$$1. \ell = 0,65m, \quad v = 440Hz$$

$$\lambda = \frac{2}{3}\ell, \quad \lambda = 0,433m, \quad v = \lambda \cdot \nu, \quad \nu = 190,52 \frac{m}{s}.$$

$$2. E = 5 \frac{V}{m}, \quad t = 1\mu s, \quad v = ?, \quad s = ?$$

$$F = eE, \quad F = 8 \cdot 10^{-19} N, \quad a = \frac{F}{m}, \quad a = 8,79 \cdot 10^{11} \frac{m}{s^2}$$

$$v = at, \quad v = 8,79 \cdot 10^5 \approx 8,8 \cdot 10^5 \frac{m}{s}, \quad s = \frac{at^2}{2} \quad s \approx 0,44m$$

3. Отпор прве жице $R_1 = \rho \frac{l}{S_1}$ (1) а друге $R_2 = \rho \frac{l}{S_2}$ (2) из (1) слиједи $\rho l = R_1 S_1$ и уврштавањем у (2) добија се $R_2 = \frac{R_1 S_1}{S_2}$ одатле $S_2 = \frac{R_1 S_1}{R_2}$ $S_2 = 5S_1 = 0,5mm^2$

4. Када прикључимо напон на улазу, отпори R_2 и R_3 су везани редно. Струја која тече кроз R_2 је: $I_2 = \frac{U_1}{R_2 + R_3}$ (1), а $U_3 = I_2 R_3$ па слиједи $R_3 = \frac{U_2}{I_2} = 56,67\Omega$. Отпор R_2 је користећи (1) $U_1 = I_2 R_2 + I_2 R_3$, одатле $R_2 = \frac{U_1}{I_2} - R_3 = \frac{U_1 - U_3}{I_2}$, $R_2 = 84,44\Omega$

При прикључењу напона на излазу, отпори R_1 и R_2 су повезани редно. Интензитет струје кроз њих је $I_2' = \frac{U_2'}{R_2 + R_1}$ а $U_1' = I_2' R_1 = U_2' \frac{R_1}{R_2 + R_1}$, одатле $R_1 = \frac{R_2 U_1'}{U_2' - U_1'}$ $R_1 = 25,01\Omega$

$$5. P_1 = 100W, \quad P_2 = 50W, \quad P_3 = 50W, \quad P_4 = 25W, \quad U = 220V$$

$$R_1 = \frac{U^2}{P_1} = 484\Omega, \quad R_2 = \frac{U^2}{P_2} = 968\Omega, \quad R_3 = \frac{U^2}{P_3} = 968\Omega, \quad R_4 = \frac{U^2}{P_4} = 1936\Omega$$

$$R_{e1} = R_1 + R_2 = 1452\Omega, \quad R_{e2} = R_3 + R_4 = 2904\Omega$$

$$\frac{1}{R_e} = \frac{1}{R_{e1}} + \frac{1}{R_{e2}}, \quad R_e = \frac{R_{e1} \cdot R_{e2}}{R_{e1} + R_{e2}} = 968\Omega, \quad I = \frac{U}{R_e} = 0,227A$$

$$R_{e1} \cdot I_1 = R_{e2} \cdot I_2, \quad \frac{I_1}{I_2} = \frac{R_{e2}}{R_{e1}} = 2, \quad I_1 = 2I_2.$$

$$I_1 + I_2 = I \quad 2I_2 + I_2 = I, \quad 3I_2 = I \quad I_2 = \frac{I}{3} = 0,076A \quad I_1 = 2I_2 = 0,152A$$

$$P_1 = R_1 I_1^2 = 11,2W, \quad P_2 = R_2 I_1^2 = 22,4W \quad P_3 = R_3 I_2^2 = 5,6W \quad P_4 = R_4 I_2^2 = 11,2W$$

Највише свјетлости емитује сијалица s_2 .